

Louis

Daar had ik hem voor mij. Ach-
tenzeventig was hij. Ik amper
dertig. Hij was thuis, ik de gast.
Ik mocht beginnen met te zeg-
gen waarom ik bij hem was:
enkele jaren eerder had hij ver-
teld hoe hij – heel lang geleden
– met zijn vader had helpen
turfsteken. Hij had turf gesto-
ken in een perceel hooiland dat
inmiddels als reservaat was
gekocht.

We wilden weten wat er daar
gebeurde.

Ik was onervaren en had een
lijst met vragen gefantaseerd.

Al snel bleek ze onbruikbaar en ik duwde ze opzij. Liet hem vertel-
len, en begreep dat hij onvoorstelbaar veel meer wist dan ik vermoede-
den kon.

Louis vertelde verder, zijn vrouw hielp daar wat bij. Wat ik toen nog
niet wist, was dat zijn vrouw, zoals alle vrouwen van oudere zegs-
mannen, in feite bezig was met ons beiden discreet in de gaten te
houden.

Louis vertelde verder. Hij gaf een reeks fijne details over plaats, tijd-
stip en wijze van uitgraven van veen onder hooiland in een vallei in
de Kempen.

Ons gesprek kwam op dreef, hooi maken en toemaat winnen kwamen
ook aan de beurt. Onderhoud van de grasmat van de hooilanden kwam
aan bod. Wist ik daar iets over? Alles wat ik daar al over wist, was
verkeerd. Greppels in de hooilanden, die doe je niet dicht, die hou je
open. Twee keer per jaar ga je ze open snijden met een speciaal daartoe
bestemd werktuig!

En toen kwam het: greppels dienden ook om water op het hooiland
te brengen. Dat was een vorm van bemesting die de groei van het
gras ten goede kwam. De greppels werden gevoed uit de beken,
beken die evenwijdig met elkaar liepen, hetgeen “ooit zo was ge-
maakt” om te kunnen bevloeien!

Ik schreef alles op en kon steeds beter volgen. Ten minste, dat dacht
ik.

FOTO: ARCHIEF NATUURPUNTBERINGEN

Tot wanneer Louis zelf een
vraag stelde. “Met welk idee
koopt het natuurbehoud de
verlaten hooilanden op?” On-
ze werelden schoven uiteen.
Moest ik dat nu uiteen doen
aan deze man? Ik deed het, zo-
als ik het geleerd had, ik deed
het eerlijk uiteen. Wij, de jonge
mensen, zouden land bewa-
ren zoals zij, de oudere boeren,
het gemaakt hadden. Omwil-
le van de zeldzame planten die
er groeien. Gelukkig was mijn
zagsman begripvol en gedul-
dig. Hij had respect voor zijn

bezoeker.

We praatten verder en voelden beiden dat er iets gaande was. We
spraken dezelfde taal, en toch weer niet. We bewoonden dezelfde
streek maar leefden in twee werelden. Louis, zijn ouders en groot-
ouders leefden van het land. Wij ook, maar zien het niet meer. Verre
voorouders van Louis hadden moeras in de vallei tot hooiland omge-
bouwd. Zonder de zorgen die zij er constant aan besteedden bleef het
hooiland geen hooiland. Zou het hooiland geen hooiland meer blij-
ven, dan konden zij er geen hooi van halen. Dan hadden de koeien in
de stal’s winters geen voeder. En dus waren er dan geen koeien meer.
En dus ook geen mensen. Om voor zeldzame planten te zorgen.

Louis en ik leefden in twee werelden, die in een reservaat even bij-
een kwamen. Wij leven niet meer van dat land en kunnen ermee
doen wat we willen. Maar om de biodiversiteit van het hooiland van
weleer – de reden tot het reservaat – te behouden, zouden we terug
moeten gaan denken, leren, leven en werken zoals Louis en zijn ou-
ders, grootouders en voorouders dat gedaan hebben.

Het daagde in mij op: dit kan niet meer. Daarom ziet ons hooiland er
nu heel anders uit dan toen.

Ik ben terugggegaan naar Louis. Voor meer gesprek. Daarna volgden
er nog veel “Louis”.